

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIETUVOS RESPUBLIKOS ETNINĖS KULTŪROS VALSTYBINĖS GLOBOS
PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1328
6¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos Seimo paskirtiems valstybės institucijų ir įstaigų vadovams – valstybės pareigūnams šiuo metu nėra taikomas visa apimtimi Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas. Jame ypač trūksta nuostatų dėl socialinių garantijų valstybės pareigūnams užtikrinimo. Dėl to atskirų valstybės pareigūnų socialinės garantijos yra apibrėžiamos atskirais specialiais įstatymais, arba iš viso nėra reglamentuotos. Priėmus teikiamą Įstatymo projektą, būtų nustatytos Seimui atskaitingos institucijos Etninės kultūros globos tarybos (toliau – Taryba) pirmininko, kaip valstybės pareigūno, socialinės garantijos, apibrėžiant jas Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatyme. Tai leistų įtvirtinti lygiateisiškumą, siekiant suvienodinti valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų socialines garantijas.

Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirtų valstybės institucijų ir įstaigų vadovų – valstybės pareigūnų – pareigos yra susiję su valstybės funkcijų vykdymu siekiant užtikrinti viešųjų interesų apsaugą ir gerovę, o tai leidžia valstybės pareigūnus gretinti su valstybės tarnautojais. Tuo labiau, kad daugeliui valstybės pareigūnų yra nustatyta itin didelė atsakomybė. Atkreiptinas dėmesys, kad Seimui atskaitingų ekspertinių institucijų vadovai renkami visų pirma atsižvelgiant į asmens ekspertinę patirtį, aukštus pasiekimus tam tikroje srityje (Tarybos atveju – etninės kultūros srityje) bei gebėjimus vadovauti priimant kolegialius sprendimus, tačiau, Seimui paskyrus išrinktą asmenį vadovu, jam tenka atsakomybė ne tik dėl tos institucijos ekspertinių funkcijų įgyvendinimo, bet ir didžiulis vadovavimo įstaigos administracijai krūvis. Šių Seimui atskaitingų ekspertinių institucijų vadovai ypač nusipelno socialinių garantijų ir išėitinių išmokų, kadangi iš esmės atlieka dvejopas funkcijas – specialiąsias ir bendrąsias, kurios labiau būdingos valstybės tarnautojams.

Siekiant suvienodinti valstybės pareigūnų socialines garantijas bei atsižvelgiant į tai, kad valstybės pareigūno statusas yra ypatingas ir jam nustatytos garantijos yra artimesnės valstybės tarnautojams nustatytoms garantijoms, Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) siūloma išplėsti socialinių garantijų taikymą valstybės pareigūnui – Etninės kultūros globos tarybos pirmininkui.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Etninės kultūros globos tarybos iniciatyva Įstatymo projektą parengė Seimo narys Kęstutis Vilkauskas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu valstybės pareigūnams taikomos tik kai kurios Valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) nuostatos: remiantis VTĮ 2 straipsnio 4 ir 5 dalimis, Lietuvos Respublikos Seimo, Respublikos Prezidento ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirtiems valstybės institucijų ir įstaigų vadovams – valstybės pareigūnams taikomi šio įstatymo 5, 27, 28 straipsniai, 34 straipsnis (2 dalis) ir 37 straipsnis; taip pat šiems pareigūnams taikomos 30 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys (nustatant kasmetines atostogas), 31 straipsnio 1 dalis (apibrėžiant tarnybos Lietuvos valstybei stažą), 33 straipsnio 1 dalies 1 punktas (reglamentuojant valstybės tarnautojo statuso atkūrimą pasibaigus kadencijai valstybės pareigūno, skiriamo Seimo, Respublikos Prezidento ar Vyriausybės sprendimu

valstybės institucijos ar įstaigos vadovu). Tačiau VSĮ 32 ir 34 straipsniuose, kurie nustato išeitines išmokas ir kompensacijas bei kitas socialines garantijas, įvardijami tik valstybės tarnautojai, bet nėra minimi valstybės pareigūnai – Lietuvos Respublikos Seimo paskirti valstybės institucijų ir įstaigų vadovai.

Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 6¹ straipsnio 14 dalis nustato, kad Etninės kultūros globos tarybos pirmininkas vadovauja Tarybai (kurią sudaro 4 metų kadencijai Seimo nutarimu tvirtinamas 21 narys), jis teisės aktų nustatyta tvarka kartu yra ir šios įstaigos vadovas.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 6¹ straipsnio 14 dalyje nustatyti, kad valstybės pareigūnui – Etninės kultūros globos tarybos pirmininkui būtų taikomos šios socialinės garantijos:

- Pasibaigus Tarybos pirmininko kadencijai, jeigu jis nėra paskiriamas kitai kadencijai ir per 2 mėnesių terminą nepradeda eiti valstybės pareigūno ar valstybės tarnautojo pareigų, jam išmokama 2 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka;
- Tarybos pirmininko įgaliojimams nutrūkus, kai jis pagal sveikatos priežiūros įstaigos išvadą nebegali eiti pareigų, atleidimo dieną išmokama 3 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka;
- Tarybos pirmininkui mirus, jo šeimos nariams išmokama 2 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmoka;
- Nurodytos išmokos mokamos iš Tarybai skirtų valstybės biudžeto lėšų.

Taip pat siūloma įtraukti į Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo 6¹ straipsnio 14 dalį nuostatą, kad Tarybos pirmininkas gali būti atšauktas iš pareigų, jeigu atsisako jas eiti, ar pagal sveikatos priežiūros įstaigos išvadą nebegali eiti pareigų.

Priėmus Įstatymo projektą, bus numatytos socialinės garantijos valstybės pareigūnui – Etninės kultūros globos tarybos pirmininkui, o tai padės užtikrinti teisinį aiškumą, lygiateisiškumą ir teisėtų lūkesčių principą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto Įstatymo projekto pasekmės ir kokių priemonių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą iš esmės neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas Įstatymo projektas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai Priimtas Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip Įstatymo projekto įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai Įstatymo projektas nesusijęs su įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo projekto inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, nereikės priimti kitų įstatymų, juos keisti ir (ar) pripažinti netekusiais galios.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir įstatymo projekto sąvokų bei jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymo projekte naujų sąvokų nepateikiama, galiojančios sąvokos nekeičiamos.

11. Įstatymo projekto atitiktis Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

12. Įstatymo projektui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

Priėmus Įstatymo projektą, įgyvendinamųjų teisės aktų projektų rengti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks Įstatymo projektui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymo projektu teikiamiems pasiūlymams įgyvendinti papildomų lėšų iš valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų nereikės, jų sutaupyti nenumatoma.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai, rekomendacijos ir išvados

Rengiant Įstatymo projektą, specialistų vertinimų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: „valstybės tarnautojas“, „valstybės pareigūnas“, „išeitinė išmoka“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
